

ΑΙΤΗΣΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Προς τον κ. Αξιότιμο Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αργινίου.

Αξιότιμε κύριε Εισαγγελέα

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 624 παρ. 2 του ΚΠΟΛΔ όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με το Ν. 4335/2015 δεν είναι δυνατό να εκδοθεί διαταγή πληρωμής και αν εκδόθηκε είναι άκυρη, αν η επίδοσή της πρέπει να γίνει σε πρόσωπα που διαμένουν στο εξωτερικό ή η διαμονή τους είναι άγνωστη.

Με την τροποποίηση που επήλθε στο συγκεκριμένο άρθρο με το Ν. 4335/2015 προστέθηκε στο παραπάνω άρθρο μετά την φράση «η διαμονή του είναι άγνωστη» η φράση «εκτός αν έχει αντίκλητο νόμιμα διορισμένο σύμφωνα με το άρθρο 142 ΚΠΟΛΔ (έναρξη ισχύος 1- 1- 2016).

Παράλληλα το άρθρο 631 ΚΠΟΛΔ όπως τροποποιήθηκε και ισχύει προβλέπει την αναστολή της εκτελεστότητας της διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε κατά προσώπου με άγνωστη διαμονή ή με διαμονή ή έδρα στο εξωτερικό, όσο διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 632 ΚΠΟΛΔ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Παρατηρήθηκε το φαινόμενο πληρεξούσιοι δικηγόροι κυρίως πιστωτικών ιδρυμάτων να παραγγέλλουν Δικαστικό Επιμελητή να επιδόσει αντίγραφο εξ απογράφου διαταγής πληρωμής με επιταγή στους οφειλέτες, τόσο για διαταγές εκδοθείσες πριν την 01-01-2016 (οι οποίες έχουν επιδοθεί νόμιμα στους οφειλέτες πριν την 01- 01- 2016), όσο και για διαταγές πληρωμής εκδοθείσες μετά την 01- 01- 2016, οι οποίοι (οφειλέτες) πλέον έχουν καταστεί αγνώστου διαμονής, η δε επίδοση να λάβει χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135 ΚΠΟΛΔ.

Παρακαλούμε να μας γνωμοδοτήσετε επί των κάτωθι θεμάτων:

1) Διαταγή πληρωμής εκδοθείσα προ την 01-01-2016 η οποία αρχικά επιδόθηκε στον γνωστής διαμονής ή έδρας οφειλέτη εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ο οποίος σήμερα έχει καταστεί αγνώστου διαμονής είναι εφικτό:

α) Να επιδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135ΚΠΟΛΔ;

β) Να επιδοθεί στον νόμιμα διορισμένο (σύμφωνα με το άρθρο 142 ΚΠΟΛΔ) αντίκλητο;

2) Διαταγή πληρωμής εκδοθείσα προ την 01-01-2016 η οποία αρχικά επιδόθηκε στον γνωστής διαμονής ή έδρας οφειλέτη εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ο οποίος σήμερα έχει καταστεί γνωστής διαμονής στο εξωτερικό είναι εφικτό:

α) Να επιδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 134 ΚΠΟΛΔ;

β) Να επιδοθεί στον αντίκλητο που έχει διοριστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 142 ΚΠΟΛΔ;

Πάτρα 19- 05- 2018
Ο Πρόεδρος του Συλλόγου

Αλέξανδρος Δ. Καζάνης

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Αριθμ. Γνωμ. 5 / 2018

Προς: Τον κ. Πρόεδρο του Συλλόγου Δικαστικών Επιμελητών Εφετείων Δυτικής
Στερεάς Ελλάδος - Πατρών

Επί του ερωτήματος που έχετε θέσει με το με αριθμ. 32 από 31-5-18 έγγραφό σας σχετικά τις επιδόσεις Διαταγής Πληρωμής, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Κατά τη διάταξη του άρθρου 20 παρ.1 του Συντάγματος «Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει». Κατά τη διάταξη του άρθρου 624 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο τέταρτο του άρθρου 1 του Ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015) με έναρξη ισχύος την 1.1.2016 σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου ένατου του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, η οποία ορίζει ότι οι διατάξεις για τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591-645 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες από τις 1.1.2016 αγωγές, «1. Η έκδοση διαταγής πληρωμής μπορεί να ζητηθεί μόνον αν η απαίτηση δεν εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή και το ποσό χρημάτων ή χρεογράφων που οφείλεται είναι ορισμένο. 2. Δεν είναι δυνατόν να εκδοθεί διαταγή πληρωμής, και αν εκδοθεί είναι άκυρη, αν η επίδοση της πρέπει να γίνει σε πρόσωπο που η διαμονή του είναι άγνωστη, εκτός αν έχει αντίκλητο νόμιμα διορισμένο, σύμφωνα με το άρθρο 142 ΚΠολΔ.». Κατά τη διάταξη του άρθρου 631 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο τέταρτο του άρθρου 1 του Ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015) με έναρξη ισχύος την 1.1.2016 σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου ένατου του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, η οποία ορίζει ότι οι διατάξεις για τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591-645 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες από τις 1.1.2016 αγωγές, «Η διαταγή πληρωμής αποτελεί τίτλο εκτελεστό. Κατ' εξαίρεση αναστέλλεται η εκτελεστότητα διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε κατά προσώπου με άγνωστη διαμονή ή με διαμονή ή έδρα στο εξωτερικό όσο διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 632, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 724.». Κατά τη διάταξη του άρθρου 632 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο

τέταρτο του άρθρου 1 Ν. 4335/2015 (Α' 87/23.7.2015) με έναρξη ισχύος την 1.1.2016, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου ένατου του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, η οποία ορίζει ότι οι διατάξεις για τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591-645 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες από τις 1.1.2016 αγωγές, «1. Ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής έχει το δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή, η οποία απευθύνεται στο καθ' ύλην αρμόδιο Δικαστήριο του τόπου έκδοσης της διαταγής πληρωμής. Αντίγραφα των εγγράφων τα οποία αποδεικνύουν την απαίτηση παραμένουν στη γραμματεία του δικαστηρίου μέχρι την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση ανακοπής κατά την παρούσα παράγραφο. 2. Η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής είναι δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες αν η διαταγή πληρωμής έχει εκδοθεί κατά προσώπου που έχει την διαμονή ή την έδρα του στην Ελλάδα και τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες αν η διαταγή πληρωμής έχει εκδοθεί κατά προσώπου που έχει τη διαμονή ή την έδρα του στο εξωτερικό ή η διαμονή του είναι άγνωστη. Η ανακοπή εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ.. 3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 631 η άσκηση της ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της διαταγής πληρωμής. Το δικαστήριο όμως, ο δικαστής του οποίου εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής, μπορεί, κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., να χορηγήσει αναστολή με ή και χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί οριστική απόφαση για την ασκηθείσα ανακοπή. Η αναστολή αυτή δεν εμποδίζει την λήψη ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 724. 4. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα έφεση κατά της οριστικής απόφασης, το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση που προσβάλλεται μπορεί, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., έως τη συζήτηση της έφεσης, μετά από αίτηση του οφειλέτη, και εφόσον πιθανολογείται η ευδοκίμηση της έφεσης, να αναστείλει ολικά ή εν μέρει την εκτέλεση, ώσπου να εκδοθεί οριστική απόφαση, με τον όρο να δοθεί εγγύηση, η οποία ορίζεται από την απόφαση που διατάσσει την αναστολή ή και χωρίς εγγύηση. Με τις ίδιες προϋποθέσεις το δικαστήριο που δικάζει την έφεση μπορεί, σε κάθε στάση της δίκης, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη η οποία υποβάλλεται με το δικόγραφο της έφεσης ή με τις προτάσεις, να αναστείλει την εκτέλεση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. 5. Η δυνατότητα αναστολής της εκτέλεσης κατά την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου παρέχεται και στην περίπτωση που δεν είχε χορηγηθεί αναστολή της εκτέλεσης σύμφωνα με την παράγραφο 3. 6. Με την ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής μπορεί να σωρευθεί και αίτημα ακυρώσεως των πράξεων εκτελέσεως, οι οποίες

ενεργούνται με βάση αυτήν, αν συντρέχουν και οι προϋποθέσεις του άρθρου 218 ΚΠολΔ. 7. Αν ο ανακόπτων δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη, το δικαστήριο

συζητεί την υπόθεση χωρίς αυτόν και απορρίπτει την ανακοπή.». Κατά τη διάταξη του άρθρου 633 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο τέταρτο του άρθρου 1 του Ν. 4335/2015 (ΦΕΚ Α' 87/23.7.2015) με έναρξη ισχύος την 1.1.2016 σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου ένατου του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, η οποία ορίζει ότι οι διατάξεις για τις ειδικές διαδικασίες των άρθρων 591-645 εφαρμόζονται για τις κατατιθέμενες από τις 1.1.2016 αγωγές, «1. Αν η ανακοπή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νόμιμα και οι λόγοι της είναι νόμιμοι και βάσιμοι, το δικαστήριο ακυρώνει τη διαταγή πληρωμής. Διαφορετικά απορρίπτει την ανακοπή και επικυρώνει τη διαταγή πληρωμής. 2. Αν δεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, εκείνος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η διαταγή πληρωμής μπορεί να επιδώσει πάλι τη διαταγή στον οφειλέτη, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκήσει την ανακοπή μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από τη νέα επίδοση. Στην περίπτωση αυτή δεν χορηγείται η αναστολή εκτέλεσης που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του προηγούμενου άρθρου. Αν περάσει άπρακτη και η παραπάνω προθεσμία, η διαταγή πληρωμής αποκτά δύναμη δεδικασμένου και είναι δυνατό να προσβληθεί μόνο με αναψηλάφηση.». Περαιτέρω οι διατάξεις του άρθρου 134 ΚΠολΔ, αφορούν επίδοση σε άγνωστο στην αλλοδαπή. Με το Ν. 1334/1983 με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση της Χάγης της 15.11.1965, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 18η.9.1983 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την επίδοση και κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ο δε Κανονισμός του Συμβουλίου Ε.Ε. με αριθμό 1348/2000 της 29/5/2005 (L160/30.6.2000) με ισχύ 31.5.2001 "περί εκδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις" και ο οποίος καθόρισε ίδιο τρόπο επίδοσης για τα κράτη μέλη της Ε.Ε. στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις οσάκις μια δικαστική ή εξώδικη πράξη πρέπει να διαβιβασθεί σε ένα κράτος μέλος, προκειμένου να επιδοθεί η να κοινοποιηθεί και μόνο στις περιπτώσεις που η διεύθυνση του παραλήπτη είναι γνωστή (βλ. σχετική εγκύκλιο Υπουργού Δικαιοσύνης 82598/2001). Από την έναρξη ισχύος του πιο πάνω αναφερόμενου Κανονισμού έπαυσε η ισχύς της Σύμβασης της Χάγης, για τις επιδόσεις σε κράτη μέλη της Ε.Ε. (εκτός Δανίας) για τους παραλήπτες γνωστής διαμονής. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις του ως άνω άρθρου «1. Αν το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η επίδοση διαμένει ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, η

επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή σ' αυτό που εξέδωσε την επιδιδόμενη απόφαση και για δίκες στο ειρηνοδικείο, στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ειρηνοδικείο. Για έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση, και για εξώδικες πράξεις, στον εισαγγελέα της τελευταίας στο εσωτερικό κατοικίας ή γνωστής διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης και αν δεν υπάρχει κατοικία ή γνωστή διαμονή στο εσωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της πρωτεύουσας. 2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η παραγγελία για επίδοση πρέπει να περιέχει με ακρίβεια τον τόπο και τη διεύθυνση του παραλήπτη της επίδοσης. 3. Ο εισαγγελέας, όταν παραλάβει το έγγραφο, οφείλει να το αποστείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον Υπουργό των Εξωτερικών ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διαβιβάσει σε εκείνον προς τον οποίον γίνεται η επίδοση.». Κατά τη διάταξη του άρθρου 135 ΚΠολΔ «1. Αν είναι άγνωστος ο τόπος ή η ακριβής διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και συγχρόνως δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά και η άλλη πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα, ύστερα από υπόδειξη του εισαγγελέα στον οποίο γίνεται η επίδοση, περίληψη του δικογράφου που κοινοποιήθηκε. Η περίληψη συντάσσεται και υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση και πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο των διαδίκων, το είδος του δικογράφου που επιδόθηκε, το αίτημά του και, προκειμένου για απόφαση, το διατακτικό, το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή τον υπάλληλο που ενεργεί την εκτέλεση και, αν εκείνος προς τον οποίο γίνεται η επίδοση καλείται να εμφανιστεί ή να ενεργήσει ορισμένη πράξη, πρέπει να αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος εμφάνισης, καθώς και το είδος της πράξης. 2. Όποιος επισπεύδει την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής μπορεί να δημοσιεύσει σε εφημερίδες προσκλήσεις προς καθέναν που γνωρίζει τον τόπο και τη συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, να ανακοινώσει ενυπογράφως τα στοιχεία αυτά, με αναφορά της συγκεκριμένης διεύθυνσής του, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών ή του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του. Ως προς τις εφημερίδες εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού. Ο προσδιορισμός τους γίνεται από τον εισαγγελέα που είναι αρμόδιος

σύμφωνα με το άρθρο 134 παράγραφος 1, ύστερα από αίτηση εκείνου που επισπεύδει την επίδοση. Οι δημοσιεύσεις γίνονται σε εμφανές μέρος των εφημερίδων και μάλιστα σε δύο φύλλα που απέχουν μεταξύ τους οκτώ ημέρες. Στις προσκλήσεις που δημοσιεύονται με τον τρόπο αυτόν δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται ο λόγος, για τον οποίο ζητούνται τα στοιχεία. Αν, ύστερα από οκτώ ημέρες μετά την τελευταία δημοσίευση, δεν φτάσει ανακοίνωση σε καμιά από τις γραμματείες αυτές, ισχύει το τεκμήριο ότι ο τόπος ή η συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης είναι άγνωστα και η ανταπόδειξη αποκλείεται. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που το Υπουργείο Εξωτερικών βεβαιώσει ότι δεν είναι δυνατή η αποστολή του εγγράφου σε πρόσωπο που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό.». Κατά τη διάταξη του άρθρου 142 ΚΠολΔ «1. Κάθε διάδικος ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να διορίσει αντίκλητο για να παραλαμβάνει τα έγγραφα που του κοινοποιούνται. Ο διορισμός γίνεται για όλες ή ορισμένες από τις δικαστικές ή εξώδικες επιδόσεις που του απευθύνονται και αφορούν μία ή περισσότερες ή όλες τις υποθέσεις του. Ο διορισμός γίνεται με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου της κατοικίας του και αν τη δήλωση την κάνει κάτοικος του εξωτερικού, γίνεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της πρωτεύουσας. Στη δήλωση αναφέρεται με ακρίβεια η διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου του αντικλήτου. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο. Ο αρμόδιος υπάλληλος της γραμματείας συντάσσει έκθεση που υπογράφει ο ίδιος και εκείνος που κάνει τη δήλωση και καταχωρίζεται σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων. 2. Με τον τρόπο της παραγράφου 1 γίνεται και η αντικατάσταση ή η ανάκληση του αντικλήτου, η οποία σημειώνεται κάτω από την πράξη του διορισμού. Το ίδιο ισχύει και όταν ο αντίκλητος δηλώσει παραίτηση. 3. Η εξουσία του αντικλήτου παύει α) όταν πεθάνει, β) όταν περατωθεί η υπόθεση ή η πράξη για την οποία διορίστηκε, γ) δύο πλήρεις ημέρες μετά την ανάκληση του αντικλήτου ή την παραίτησή του. 4. Μπορεί να διοριστεί έγκυρα αντίκλητος και με ρήτρα σε σύμβαση. Στον αντίκλητο που διορίστηκε με τον τρόπο αυτόν, και μάλιστα στη διεύθυνσή του που αναφέρεται στη σύμβαση, ύστερα από παραγγελία του αντισυμβαλλομένου ή των καθολικών ή ειδικών διαδόχων του, γίνεται η επίδοση όλων των εξώδικων ή διαδικαστικών πράξεων που έχουν σχέση με τη σύμβαση, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια από τον παραλήπτη της επίδοσης, εκτός αν η σύμβαση έχει ρητά διαφορετική ρύθμιση. Σε

περίπτωση αμφιβολίας η επίδοση στον αντίκλητο που διορίστηκε με σύμβαση, είναι δυνατή. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και γι' αυτούς τους αντικλήτους, αλλά η ανάκληση ή η παραίτηση ισχύει απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του μόνο από την κοινοποίησή της σ' αυτούς και μόνο αν περιέχει διορισμό άλλου αντικλήτου στην ίδια πόλη, με σημείωση της συγκεκριμένης διεύθυνσής του. Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση που μεταβληθεί η διεύθυνση του διορισμένου αντικλήτου, η οποία είχε δηλωθεί στη σύμβαση ή στο μεταγενέστερο διορισμό του. 5. Ο αρμόδιος γραμματέας στέλνει αντίγραφα των δηλώσεων των παραγράφων 1 και 2 στο γραμματέα του πρωτοδικείου Αθηνών, ο οποίος τα καταχωρίζει σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων.».

Η δε διάταξη του άρθρου 624 παρ.2 ΚΠολΔ, ως ίσχυε πριν την αντικατάστασή της, όριζε ότι δεν μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής και η έκδοσή της είναι άκυρη, αν η επίδοσή της πρέπει να γίνει σε πρόσωπα που διαμένουν στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής. Επίσης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 626 παρ.2^α και 630 στοιχ.β' ΚΠολΔ, τόσο η αίτηση (ή η έκθεση) για την έκδοση διαταγή πληρωμής, όσο και η ίδια η διαταγή πληρωμής πρέπει να μνημονεύουν, μεταξύ άλλων, την κατοικία και τη διεύθυνση του καθ' ου η αίτηση και η διαταγή. Σύμφωνα δε με τα άρθρα 632 παρ.1 και 633 παρ.2 ΚΠολΔ, κατά της διαταγής πληρωμής, η οποία αποτελεί τίτλο εκτελεστό (ΚΠολΔ 631 και 904 παρ.2^ε), ως ίσχυαν πριν την αντικατάστασή τους, ο καθ' ου η διαταγή οφειλέτης δικαιούται να ασκήσει ανακοπή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την επίδοσή της, αν δε η ανακοπή αυτή δεν ασκηθεί εμπροθέσμως, ο δανειστής μπορεί να επαναλάβει την επίδοση της διαταγής πληρωμής και ο οφειλέτης δικαιούται να ασκήσει νέα ανακοπή μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών, μετά την άπρακτη πάροδο της οποίας η διαταγή πληρωμής αποκτά την ισχύ δεδικασμένου και υπόκειται μόνο σε αναψηλάφηση. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι για την έκδοση έγκυρης διαταγής πληρωμής απαιτείται, ως αρνητική διαδικαστική προϋπόθεση, να μη διαμένει στην αλλοδαπή και να μην είναι άγνωστης διαμονής το πρόσωπο κατά του οποίου ζητείται η διαταγή, εκ του ότι δε α) ως διαμονή νοείται ο τόπος στον οποίο το πρόσωπο είναι εγκατεστημένο φυσικώς, β) ο τόπος αυτός δεν συμπίπτει αναγκαίως με την κατοικία του προσώπου κατά την έννοια του άρθρου 51 του Αστικού Κώδικα, διακρίνεται δε σαφώς από την κατοικία του άρθρου 128 παρ.2 του ΚΠολΔ (οικία ή διαμέρισμα), και γ) κατά γενικό δικονομικό κανόνα, συνάγεται ιδίως από τη διάταξη του άρθρου 73 του ΚΠολΔ, οι διαδικαστικές

προϋποθέσεις (θετικές ή αρνητικές) πρέπει να συντρέχουν κατά τη διενέργεια της πράξεως για το έγκυρο της οποίας απαιτούνται, παραπέμπει ότι ο οφειλέτης, κατά του οποίου ζητείται διαταγή πληρωμής, πρέπει να είναι εγκαταστημένος (σωματικά παρών) σε γνωστό τόπο της ελληνικής επικράτειας κατά το χρόνο της επιδόσεως της διαταγής. Μεταγενέστερα γεγονότα, τα οποία δεν μπορεί να γνωρίζει ο δικαστής που εκδίδει τη διαταγή, δεν είναι νοητό να οπισθενεργούν και να βλάπτουν το κύρος της. Επομένως, αν μετά την έκδοση της διαταγής πληρωμής ο οφειλέτης εγκατασταθεί, έστω και προσωρινώς, στην αλλοδαπή ή η διαμονή του καταστεί άγνωστη (κατά την έννοια του άρθρου 135 παρ.1 ΚΠολΔ), η διαταγή πληρωμής, κατά την έκδοση της οποίας συνέτρεχε η ως άνω αρνητική διαδικαστική προϋπόθεση, διαφυλάσσει το κύρος της, παραμένει όμως ανενεργή εωσότου ο καθ' ου αποκτήσει εκ νέου γνωστή διαμονή στην ημεδαπή, αφού η διάταξη του άρθρου 624 παρ.2 ΚΠολΔ, πριν την αντικατάστασή της, θέτοντας την ως άνω αρνητική προϋπόθεση, εμπεριείχε αυτοθρόως και απαγόρευση της με οποιοδήποτε τρόπο επιδόσεως της διαταγής στο πρόσωπο που διέμενε στο εξωτερικό ή ήταν αγνώστου διαμονής. Η προεκτεθείσα ερμηνευτική εκδοχή προαγόταν απ' το ότι ο νομοθέτης, έχοντας θεσπίσει απλή διαδικασία για την έκδοση της διαταγής πληρωμής και ιδίως τις προαναφερθείσες σύντομες προθεσμίες, θέλησε συνάμα, με τη ρύθμιση του άρθρου 624 παρ.2 ΚΠολΔ, ως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του, να αποτρέψει την επίδοση της διαταγής πληρωμής υπό τους όρους των άρθρων 134 έως 137 ΚΠολΔ και να διασφαλίσει έτσι στον οφειλέτη τη δυνατότητα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το πνεύμα των διατάξεων των άρθρων 20 παρ.1 του Συντάγματος και 6 παρ.1 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου (κυρ. ΝΔ 53/1974) (ΟΛΑΠ 10/1996). Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 630Α' ΚΠολΔ, όπως προστέθηκε με το άρθρο 8 παρ.6 Ν. 2819/2000, η διαταγή πληρωμής, που δεν έχει επιδοθεί εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση της καθίσταται αυτοδικαίως άκυρη-ανίσχυρη (βλ. και ΑΠ 948/2007, ΕφΠατρών 430/2006 κα). Το άκυρο της επιδόσεως ισοδυναμεί με ανυπαρξία επίδοσης εντός της δίμηνης προθεσμίας. Η προθεσμία δε των δύο μηνών ισχύει και για εκείνους που κατά τον χρόνο εκδόσεως της διαταγής πληρωμής κατοικούσαν στην αλλοδαπή (βλ. ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ Στεφ., η ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής εκδ. 2001, σελ. 75 επ.). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η επίδοση της διαταγής πληρωμής σε καθ' ου, κατά τον χρόνο που ήταν σωματικώς εγκατεστημένος στο εξωτερικό, τυγχάνει άκυρη. Το άκυρο της ανωτέρω επιδόσεως

ισοδυναμεί με ανυπαρξία επιδόσεως της διαταγής πληρωμής, ενώ περαιτέρω αν δεν αποδειχθεί ότι έγινε άλλη έγκυρη επίδοσή της και, επομένως, εφόσον η τελευταία δεν επιδόθηκε εντός διμήνου από την έκδοσή της, αποβάλλει την ισχύ της (ΜΠρΠατρών 905/2005). Η απαγόρευση αυτή είναι απόλυτη και για τα κατοικούντα ή εδρεύοντα στην αλλοδαπή φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα διορισμένο αντίκλητο ή νόμιμο αντιπρόσωπο στην ημεδαπή και δεν δύναται να επιδίεται σ' αυτούς (Ποδητημάς σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, ΚΠολΔ, υπό άρθρο 624 αριθμ. 16, Ράμμος, ΣχΠολΔ V 415), καθόσον σύμφωνα με την κρατούσα ερμηνεία του άρθρου 624 παρ.2, ως ίσχυε, αποκλειόταν όχι μόνο η πλασματική επίδοση κατά τα άρθρα 134-137, αλλά και κάθε άλλη εναλλακτική μέθοδος γνωστοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της επίδοσης σε αντίκλητο (βλ. Ποδηματάς, ανωτ.). Στην δε περίπτωση που η επίδοση απευθύνεται σε νομικό πρόσωπο, κρίσιμη για τον προσδιορισμό της έννοιας της διαμονής είναι η πραγματική έδρα του νομικού προσώπου (βλ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ, ΕΠολΔ 2009, 337, 338). Επομένως, εγκύρως εκδίδεται διαταγή πληρωμής εναντίον νομικού προσώπου, το οποίο κατά το χρόνο έκδοσής της έχει πραγματική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία ασκείται η διοίκησή του, έστω και αν φέρεται να έχει καταστατική έδρα στην αλλοδαπή (ΕφΠειρ 524/2002 ΔΕΕ 2003, 76). Περαιτέρω, ως κρίσιμος χρόνος, κατά τον οποίο ο οφειλέτης θα πρέπει να είναι εγκατεστημένος (σωματικά παρών) σε γνωστό μέρος της ημεδαπής, θεωρείται αποκλειστικά ο χρόνος έκδοσης της διαταγής πληρωμής. Συνεπώς, εφόσον ο οφειλέτης διαμένει στο εξωτερικό, δεν είναι επιτρεπτή η έκδοση διαταγής πληρωμής εναντίον του, έστω και αν αυτός διατηρεί ορισμένη εγκατάσταση στην Ελλάδα κατ' άρθρ. 128 παρ.2, στην οποία μπορεί να λάβει χώρα επίδοση της διαταγής πληρωμής χωρίς να απαιτείται ενεργοποίηση των άρθρων 134 - 137 ΚΠολΔ. Τέλος η κατά τα άρθρα 623 επ. ΚΠολΔ διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί μεν δικαστική απόφαση, αλλά υπό ορισμένες προϋποθέσεις δημιουργείται βάσει αυτής δεδικασμένο. Τούτο συμβαίνει, εκτός των περιπτώσεων των άρθρων 632 παρ. 1 και 633 παρ. 2 εδαφ. γ ΚΠολΔ, (άσκησης, δηλαδή, από τον οφειλέτη εμπρόθεσμης ανακοπής μετά την επίδοση σ' αυτόν της διαταγής πληρωμής και απορρίψεως αυτής κατ' ουσίαν (άρθρο 632 παρ. 1 ΚΠολΔ) ή δεύτερης επίδοσης της διαταγής πληρωμής και άπρακτης της δεκαήμερης (ήδη δεκαπενθήμερης) προθεσμίας προς άσκηση ανακοπής ή απόρριψη της τυχόν ασκηθείσης ανακοπής) και στην περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης, πριν η διαταγή πληρωμής αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, ασκήσει ανακοπή κατά της

επισπευδομένης σε βάρος του, δυνάμει της διαταγής πληρωμής, αναγκαστικής εκτέλεσης (άρθρο 933 ΚΠολΔ) και απορριφθεί αυτή τελεσίδικα κατ' ουσίαν. Διότι στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο θα διαγνώσει παρεμπιπτόντως της ύπαρξη της αξιώσεως για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής και συνεπώς το ζήτημα αυτό θα καλυφθεί από το δεδουλευμένο. Ειδικότερα στην περίπτωση αυτή, το δεδουλευμένο δεν πηγάζει στην κυριολεξία από τη διαταγή πληρωμής αλλά από την τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την ανακοπή κατά της εκτελέσεως (ΑΠ 1278/2008). Σημειωτέον δε ότι η διαταγή πληρωμής δεν αποκτά ισχύ δεδουλευμένου, αν η κατ' αυτής ανακοπή του άρθρου 632 παρ. 1 ΚΠολΔ απορριφθεί ως εκπρόθεσμη ή για τυπικούς λόγους. Το δεδουλευμένο μιας τέτοιας απορριπτικής απόφασης εκτείνεται μόνο στο δικονομικό ζήτημα, που κρίθηκε. Αντίθετα η τελεσίδικη κατ' ουσίαν απόρριψη της ως άνω ανακοπής προκαλεί δεδουλευμένο, που καλύπτει τις ενστάσεις που προτάθηκαν, καθώς και εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν, με την εξαίρεση βέβαια εκείνων, που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα, που μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή (ΟΛΑΠ 8/2017).

Από τα προαναφερθέντα και τα διαλαμβανόμενα στην μείζονα σκέψη της παρούσης, προκύπτουν τα κάτωθι: α) ότι ο νόμος 4335/2015 εισήγαγε σημαντικές νομοθετικές τροποποιήσεις στη διαδικασία εκδόσεως της διαταγής πληρωμής. Ειδικότερα, στο άρθρο 624 παρ.2 καταργήθηκε η αρνητική διαδικαστική προϋπόθεση να μη διαμένει ο καθ' ου η διαταγή πληρωμής στην αλλοδαπή κατά τον χρόνο' εκδόσεώς της και είναι επιτρεπτή πλέον η έκδοση διαταγής πληρωμής και κατά προσώπων κατοικούντων ή διαμενόντων στην αλλοδαπή. Όσον αφορά δε τους αγνώστου διαμονής, η έκδοση διαταγής πληρωμής παραμένει μη επιτρεπτή, εκτός αν το αγνώστου διαμονής πρόσωπο έχει νόμιμα διορισμένο αντίκλητο στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 142 ΚΠολΔ. Με τη νέα διάταξη του εδ.2 του άρθρου 631, όταν εκδίδεται διαταγή πληρωμής κατά προσώπου που έχει άγνωστη διαμονή ή κατοικεί ή έχει έδρα στο εξωτερικό, καθιερώνεται αυτοδίκαιη αναστολή της εκτελεστότητάς της. Έτσι, με τα άρθρο τέταρτο του νόμου 4335/2015 ορίζεται ότι όσο διαρκεί η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής, σύμφωνα με το άρθρο 632, αναστέλλεται η εκτελεστότητα της διαταγής πληρωμής, επιτρέπεται όμως να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 724. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση που ο καθ' ου κατοικεί στην αλλοδαπή ή διαμένει στην αλλοδαπή (ή είναι αγνώστης διαμονής αλλά έχει διορισμένο αντίκλητο στην Ελλάδα), δηλ. και ακόμη η εκτέλεση

της διαταγής κατά του οφειλέτη κατοίκου αλλοδαπής θα γίνει επί περιουσιακών του στοιχείων ευρισκομένων στην Ελλάδα. Η δε δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων υπέρ του δανειστή αποτελεί επαρκή εγγύηση προστασίας του, σε επίρρωση της ήδη κρατούσας γνώμης, ότι η αναστολή της εκτελεστότητάς της διαταγής πληρωμής δεν εμποδίζει την δραστηριότητά της ως τίτλου για την λήψη των μέτρων του άρθρου 724 ΚΠολΔ (ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ Στ., οι νομοθετικές τροποποιήσεις του Ν 4335/2015 στη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής και στη δίκη της εναντίον της ανακοπής, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου & Πολιτικής Δικονομίας, τ. 2/2016 σελ. 134). Επίσης στο άρθρο ένατο παρ.2 Ν. 4335/2015, ρητά ορίστηκε ότι το νέο άρθρο 624 παρ.2 ΚΠολΔ αφορά διαταγές πληρωμής που εκδόθηκαν μετά την 1- 1-2016 ύστερα από την κατάθεση σχετικών αιτήσεων μετά την 1-1-2016. β) Ως προς δε τη διαταγή πληρωμής που είχε εκδοθεί πριν την 1^η-1-2016, δεν θα μπορούσε να εκδοθεί και η έκδοσή της θα ήταν άκυρη, αν η επίδοσή της έπρεπε να γίνει σε πρόσωπα που διαμένουν στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής. Η απαγόρευση αυτή είναι απόλυτη και για τα κατοικούντα ή εδρεύοντα στην αλλοδαπή φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν νόμιμα διορισμένο αντίκλητο ή νόμιμο αντιπρόσωπο στην ημεδαπή και δεν δύναται να επιδίεται σ' αυτούς. Συνεπώς, εφόσον ο οφειλέτης διαμένει στο εξωτερικό, δεν είναι επιτρεπτή η έκδοση διαταγής πληρωμής εναντίον του, έστω και αν αυτός διατηρεί ορισμένη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Το κύρος της δεν θίγεται όμως, εάν ο οφειλέτης διαθέτει γνωστή διαμονή κατά τον χρόνο εκδόσεώς της, αλλά εκ των υστέρων η διαμονή του κατέστη άγνωστη κατά την έννοια του άρθρου 135 παρ.1 ΚΠολΔ, πλην όμως παραμένει ανενεργή έως ότου ο καθού να αποκτήσει εκ νέου γνωστή διαμονή στην Ελλάδα.

Ενόψει των ανωτέρω, η εκδοθείσα διαταγή πληρωμής προ της 1^η-1-2016, που αρχικά επιδόθηκε σε καθ' ου γνωστής διαμονής ή έδρας οφειλέτη εντός της Ελλάδος, ο οποίος σήμερα έχει εγκατασταθεί, έστω και προσωρινώς, στην αλλοδαπή ή η διαμονή του έχει καταστεί άγνωστη, διαφυλάσσει το κύρος της, παραμένει όμως ανενεργή εωσότου ο καθ' ου αποκτήσει εκ νέου γνωστή διαμονή στην ημεδαπή και δεν δύναται να επιδοθεί υπό τους όρους των άρθρων 134 έως 137 ΚΠολΔ όσο χρόνο έχει άγνωστη διαμονή ή κατοικεί ή έχει έδρα στο εξωτερικό, ούτε στον νόμιμο διορισμένο αντίκλητο κατ' άρθρο 142 ΚΠολΔ.-

Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αγρινίου

Γεώργιος Α. Πέτρος
Εισαγγελέας Πρωτοδικών